

Mechanisms of the Network of Government, in the Operations of Public Authorities: Essence of Concepts

UDC: 351:352/354.1

DOI: <https://doi.org/10.15421/152314>**Vasiuk Nataliia**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-8493-6644>, kafhealth@gmail.com**Gaievska Larisa**Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0003-1463-9481>, gaevskaya.larissa@kneu.edu.ua*Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (Kyiv, Ukraine)*

Abstract

The **article's goal** is to define the conceptual and terminological framework for researching mechanisms of the network of government, in the operations of public authorities.

Relevance of research. Although the level of trust of citizens in the activities of local self-government bodies is growing every year and is 59%, there is distrust in public authorities: officials (64%), political parties (63%), courts (59%) and the Verkhovna Rada of Ukraine (51%). It is argued that the issues of effective public communication, as well as the creation and implementation of mechanisms of the network of government, are now becoming relevant in the context of the activities of public authorities due to the imposition of martial law in Ukraine and the systemic crisis.

Results. Regulatory and legal support for the functioning of the institute of the interaction of public authorities with the public is in a state of constant transformational changes according to the demands of the present. In this regard, the primary legal regulations that govern indirectly the concepts of the network of government in the operations of public authorities are listed. It is proved that the essence of certain concepts and terms for the implementation of mechanisms of the network of government in the activities of public authorities needs to be clarified. Scientists today define network society as the formation and application of mechanisms of the network of government in the operations of public authorities to enhance public contact.

Conclusion. The conceptual and terminological framework for researching mechanisms of the network of government in the operations of public authorities has been clarified. The concept of the mechanism of the network of government is defined as a comprehensive mechanism that combines legal, administrative, organizational, personnel, financial and technical support for the activities of public authorities on network interaction with citizens. At the same time, the network interaction in the activities of public authorities term means such an organizational and legal form of administrative and managerial activity in which the mobile interaction of public authorities with the public is expanded, as well as the effectiveness of control over the adoption and implementation of managerial decisions are being implemented more frequently. A horizontal architecture of the network of government, including among other things, expert, advisory, and consultative groups under public authorities, is said to be necessary.

Keywords: network government, mechanisms of the network of government, network model of government, the concept of the network of government, political networks, network interaction in the activities of public authorities

Механізми мережевого управління в діяльності органів публічної влади: сутність понять

Васюк Наталія, Гаєвська Лариса*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Київ, Україна)*

Анотація

Мета статті полягає у визначенні понятійно-термінологічного апарату дослідження механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади.

Актуальність дослідження. Хоч рівень довіри громадян до діяльності органів місцевого самоврядування щороку зростає і становить 59%, однак існує недовіра до органів державної влади – чиновникам (64%), політичним партіям (63%), судам (59%), Верховній Раді України (51%). Стверджується, що нині, в умовах введення воєнного стану в Україні та системної кризи, в діяльності органів публічної влади актуальності набувають питання ефективної комунікації з громадськістю, а також формування та реалізації механізмів мережевого управління.

Результати. Нормативно-правове забезпечення функціонування інституту взаємодії органів публічної влади з громадськістю перебуває у стані постійних трансформаційних змін відповідно до вимог сьогодення. У зв'язку з цим визначено основні нормативно-правові акти, які опосередковано врегульовують питання мережевого управління в діяльності органів публічної влади. Доведено, що потребують уточнення сутність окремих понять і термінів щодо впровадження механізмів мережевого управління в діяльність органів публічної влади. На сьогодні мережеве суспільство розглядається науковцями як процеси формування та реалізації механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади з метою покращення взаємодії з громадськістю.

Висновки. Уточнено понятійно-термінологічний апарат дослідження механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади. Поняття «механізм мережевого управління» визначено як комплексний механізм, який об'єднує правове, адміністративне, організаційне, кадрове, фінансове та технічне забезпечення діяльності органів публічної влади щодо мережевої взаємодії з громадянами. При цьому термін «мережева взаємодія в діяльності органів публічної влади» означає таку організаційно-правову форму адміністративно-управлінської діяльності при якій розширюється мобільна взаємодія органів публічної влади з громадськістю, а також підвищується ефективність контролю за прийняттям і реалізацією управлінських рішень. Стверджується, що є необхідність у створенні горизонтальної інфраструктури мережевого управління, зокрема, серед іншого, експертно-консультативно-дорадчих груп при органах публічної влади.

Ключові слова: мережеве управління, механізми мережевого управління, модель мережевого управління (Network model of Government), концепція мережевого управління, політичні мережі, мережева взаємодія в діяльності органів публічної влади

Стаття надійшла / Article arrived: 15.05.2023

Схвалено до друку / Accepted: 08.08.2023

Вступ.

Відомо, що комунікативна складова в діяльності органів публічної влади полягає у здійсненні результативної та ефективної комунікативної взаємодії із громадськістю щодо забезпечення реалізації державної політики (Дрешпак, 2015).

Погоджуємося із авторами, що з метою ефективного використання ціннісних важелів впливу на державні процеси необхідно створити мережу скоординованих ціннісних рядів, які б забезпечували взаєморозуміння між органами державної влади та громадянами (Ковбасюк, Ващенко, & Сурмін, 2012).

За результатами дослідження Міжнародного республіканського інституту та Соціологічної групи «Рейтинг» встановлено, що рівень довіри громадян до діяльності органів місцевого самоврядування щороку зростає і становить 59% (Комунікація у громадах, 2021). Хоча, за результатами соціологічного опитування, що проводилося соціологічною службою Центру Разумкова з 22 лютого по 1 березня 2023 року в рамках проекту Програми MATRA, більшість респондентів висловлюють недовіру органам державної влади – чиновникам (64%), політичним партіям (63%), судам (59%), Верховній Раді України (51%) (Оцінка громадянами ситуації, 2023).

В контексті цього важливим аспектом є доступ громадян до інформації, забезпечення та гарантії права на інформацію, захист даних та ін. На сьогодні, в умовах введення військового стану в Україні та системної кризи, в діяльності органів публічної влади актуальності набувають питання ефективної комунікації з громадськістю, а також формування та реалізації механізмів мережевого управління.

Характерною рисою мережевого управління науковці визначають те, що воно не врегульоване законодавчо і неформальним, тобто здійснюється за фактом. Важливим аргументом на користь використання мережевого управління в ЄС є те, що, по-перше, ЄС не володіє легітимним правом на насильство і не має єдиного центра владних повноважень; по-друге, національні держави, які є членами ЄС, залишаються державами і можуть регулювати ступінь інтеграції різних політик, і тому, повноваження наднаціональних інституцій відрізняються залежно від сфери (Європейське врядування, 2019).

Мета статті: визначити понятійно-термінологічний апарат дослідження механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади.

Методи дослідження.

Застосовувались загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень, зокрема

методи аналізу та синтезу, порівняння та узагальнення, аналогії, а також прогностичний метод для формулювання висновків дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання взаємодії органів публічної влади та громадськості у своїх працях досліджували такі науковці як Е. Афонін, Л. Гонюкова, О. Дніпров, В. Дрешпак, З. Кравцова, Л. Ладонько, Н. Мірко, В. Мазур, Н. Новікова, та ін.

Зокрема, Е. Афонін та Л. Гонюкова досліджують питання організації громадських слухань як одну з найпотужніших форм демократичного управління (Афонін, & Гонюкова, 2006).

О. Дніпров присвячує свої праці аналізу теоретико-практичні основи адміністративно-правових аспектів взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства в умовах розвитку та становлення громадянського суспільства (Дніпров, 2021).

Теоретичним, організаційним і правовим складових комунікативної діяльності у публічному управлінні присвячено праці В. Дрешпака, який досліджує актуальні питання практичного здійснення зовнішніх та внутрішньоорганізаційних комунікацій, а також специфічних аспектів комунікацій у публічному управлінні (Дрешпак, 2015).

Л. Ладонько, Н. Мірко, Н. Новікова у своїй статті досліджують актуальні питання налагодження комунікаційної взаємодії органів державної влади з громадськістю в контексті управління ефективним інформаційним процесом на рівноправних партнерських засадах (Ладонько, Мірко, & Новікова, 2020).

Наукові праці З. Кравцової присвячено дослідженню теоретико-правових основ взаємодії органів державної влади та громадянського суспільства. Автор доводить, що громадські організації під час такої взаємодії впливають на легітимність органів публічної влади та здійснюють безпосередній контроль над проведенням загальнодержавних і місцевих виборів (Кравцова, 2021).

В. Мазур науково обґрунтовує напрями удосконалення механізму комунікативної діяльності місцевих органів влади, а також досліджує роль та значення ефективності використання органами влади інноваційних методів комунікативної діяльності при побудові взаємовідносин держави та громадянського суспільства (Мазур, 2011).

Питання щодо розвитку мережевого суспільства, мережевої структури, а також мережевих підходів, зокрема в публічному управлінні досліджували такі вчені як Р. Войтович, К. Богуславська, С. Ситник та інші.

Р. Войтович аналізує особливості виникнення і функціонування мережевого суспільства як нової форми соціальної організації в умовах глобалізації, зокрема розкриває основні умови і фактори виникнення мережевого суспільства; сутність функціонування мережевого суспільства; характеристики співвідношення національної держави та мережевого суспільства (Войтович, 2010).

У своїх працях К. Богуславська займається вивченням умов виникнення мережевого конструкту, здійснює аналіз двох шкіл мережевого підходу (посередництва інтересів та управлінської). Автором проаналізовано визначення сутності поняття «політична мережа» у політичних дослідженнях та проведено типологізацію мереж (Богуславська, 2006).

С. Ситник досліджено питання використання мережевого підходу в аналізі процесів публічної політики, а також розкрито сутність, інституційні фактори формування мереж публічної політики та управління (Ситник, 2011).

Разом з тим, незважаючи на досить ґрунтовні дослідження цих проблем, питання впровадження механізмів мережевого управління в діяльність органів публічної влади потребують додаткових досліджень, зокрема уточнення сутності окремих понять і термінів.

Результати дослідження.

На думку вітчизняних науковців, державне управління виступає як поєднання декількох складових, а саме *адміністративної діяльності*, орієнтованої на встановлення порядку, норм і правил; *публічного управління*, яке направлене на забезпечення участі громадян в управлінні державними справами, взаємодію органів публічної влади з громадянами для обговорення і прийняття управлінських рішень, а також здійснення належного громадського контролю; *електронно-мережевого, інформаційно-технологічного управління*, що пов'язане зі створенням електронного уряду, електронного, цифрового врядування, електронної демократії (Ковбасюк, Ващенко, & Сурмін, 2012).

Участь громадськості в публічному управлінні та адмініструванні держави є важливим критерієм якості та ефективності діяльності органів публічної влади, а також виступає основним індикатором демократизації держави та є невід'ємним елементом правової держави (Дніпров, 2021), а також є необхідною умовою своєчасного та якісного (Кравцова, 2021) виконання функцій публічної влади.

Нормативно-правове забезпечення функціонування інституту взаємодії органів публічної влади з громадськістю перебуває

у стані постійних трансформаційних змін відповідно до вимог сьогодення.

В контексті нашого дослідження необхідно зазначити, що основними нормативно-правовими актами, які опосередковано врегульовують питання мережевого управління в діяльності органів публічної влади є Конституція України (право на інформацію), Закони України «Про інформацію» (забезпечення доступу кожного громадянина до інформації), «Про доступ до публічної інформації» (забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень; впровадження механізмів реалізації права кожного громадянина на доступ до публічної інформації) та ін. (Конституція України, 1996; Про інформацію, 1992; Про доступ, 2011).

У зв'язку з цим потребують уточнення сутності окремих понять і термінів щодо впровадження механізмів мережевого управління в діяльність органів публічної влади.

Поняття «мережа» часто співвідноситься з інфраструктурою інформаційного суспільства, зокрема це комунікаційний процес, розвиток мультимедійних технологій, персональні комп'ютери, мережа Інтернет. Окремі автори зазначають, що на базі мережевих структур створюється інтерактивний принцип політичної взаємодії, який впроваджується через інноваційні медіа-технології соціальних мереж та інтерактивні програми, які дозволяють взаємодіяти громадськості з чиновниками, політиками, експертами та ін. (Дзьобань, & Соснін, 2015).

Окремі науковці визначають поняття «комунікація» як процес двостороннього обміну інформацією між органами влади і громадськістю за допомогою засобів зв'язку і соціально-комунікативних технологій (Ладонько, Новікова, & Мірко, 2020). У державному управлінні поняття «комунікація» визначається як рух інформації; інструмент діалогу між учасниками управлінського процесу; складова процесу взаємодії влади і громадянського суспільства (Мазур, 2011).

Мережа – це форма, в межах якої реалізуються різноманітні суспільні взаємини та взаємодії (Дзьобань, & Соснін, 2015).

Комунікативна мережа – це сукупність суб'єктів і зв'язків між ними, об'єднаних за певним типом мережевої структури, що формується на засадах добровільної, усвідомленої та відповідальної участі суб'єктів для здійснення комунікацій з використанням інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури один одного або третіх сторін (Дрешпак, 2015).

В управлінні проектами використовують сучасні інструменти планування проєктів, що засновані на мережевих моделях, а це означає план виконання окремих комплексів взаємопов'язаних робіт, поданого у формі мережі, графічне зображення якої називається мережевим графіком (Єгорченков та ін., 2017).

На думку, Г. Почепцова «базовими й основними» є мережеві комунікації. Сучасні інформаційні технології та процеси цифровізації (використання соціальних мереж, блогери тощо) підняли можливості мережевих комунікацій на новий рівень. Мережеві комунікації забирають на себе важливу частку контенту, що публікується. (Почепцов, 2011).

На сьогодні широке використання мережевого врядування в ЄС передбачено у концепції багаторівневого врядування. Концепція політичних мереж є більш універсальною порівняно з концепцією багаторівневого врядування, але отримала популярність наприкінці ХХ ст. (Європейське врядування, 2019).

Мережевий підхід до політики з'явився у відповідь на зміни політичної реальності та ефективно застосовується для аналізу взаємозв'язків публічних і приватних акторів, а також вивчення проблем державного (публічного) управління (Богуславська, 2006).

У наукових джерелах політичні мережі класифікують за такими видами (Європейське врядування, 2019).

- 1) policy communities – політичні співтовариства;
- 2) professional networks – професіональні мережі;
- 3) intergovernmental networks – міжуправлінські мережі;
- 4) producer networks – мережі виробників;
- 5) issue networks – проблемні мережі.

В залежності від структури системи управління окремі науковці виділяють різні форми управління, зокрема поряд з ієрархічною та розподіленою формами виокремлюють і мережеве управління – різні функції управління в різні моменти часу можуть виконуватися різними елементами системи, зокрема, один й той співробітник за одними своїми функціями може бути підлеглим, а за іншими функціями – керівником (Черненко, 2018).

Отже, процес неієрархічного мережевого управління, що характеризується широким залученням урядів держав-членів, регіональних та місцевих органів влади, експертів та інших неурядових суб'єктів до процесів прийняття рішень та вироблення політики і є багаторівневе врядування (Європейське врядування, 2019).

Модель «мережевого управління» (Network model of Government) розглядається авторами серед інших концепцій публічного управління таких як New Public Management, Digital Government, Anti – crisis Public Administration, Good Governance, Open Government Partnership та ін. (Сидоренко, 2022).

Сучасні взаємодії органів публічної влади стають все більш складними, вони повинні оприлюднювати свою діяльність з новими суб'єктами взаємодії в громадському секторі та приватними інституціями. В зв'язку з цим сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), зокрема механізми мережевого управління, почали розглядатися як ідеальний засіб для вирішення деяких проблем державного управління. Зарубіжні автори вважають, що державні адміністрації проходять процес трансформації до уряду Network, пов'язаного з систематичним включенням ІКТ у їх основну діяльність (Waksberg-Guerrini, & Aibar, 2007).

Еволюція ІКТ, їх повсюдне застосування призводить до інституційних змін у всіх сферах державного управління та до можливого підвищення рівня комфорту для громадян шляхом переходу окремих видів публічних послуг (медичного обслуговування, освіти, фінансових послуг та ін.) в режим цифрового формату з метою підвищення їх доступності, якості та зручності (Жовток, 2020).

Отже, на сьогодні мережеве суспільство розглядається науковцями як процеси формування та реалізації механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади з метою покращення взаємодії з громадськістю.

Застосування «моделі мережевого управління» в органах державної влади вимагає структурної трансформації, що дозволить більш швидше реагувати на запити громадян та як найкраще відповідати їх очікуванням. У «моделі мережевого управління» держава не розглядається як незалежне ціле: її інституції розглядаються в комплексі елементів складної системи взаємокомунікацій та взаємовідносин з усіма суб'єктами управлінського впливу (Сидоренко, 2022).

Принцип мережевого управління реалізується у децентралізації управління всієї системи, делегуванні та перерозподілі повноважень від центру до периферії, в автономній роботі її структурних елементів. Концепція «мережевого управління» заснована на реалізації переваг просторових структур та спрямована на теоретико-методологічну базу інших шкіл теорій управління, які включають різні ступені поєднання функціонального та інституційного аспектів управління, зокрема це класична

школа управління Ф.Тейлора; адміністративна школа управління А.Файоля, Г.Емерсона, Г.Форда; емпірична школа управління Н.Вінера; школа стратегічного управління І.Ансоффа (Січкаренко, 215).

Слід зазначити, що одним із організаційних механізмів мережевого управління можна вважати експертне консультування, яке проводиться через мережі консультативно-дорадчих органів, зокрема дорадчі експертні органи при Президентові України, Громадські ради при органах публічної влади та ін. (Ковбасюк, Ващенко, & Сурмін, 2012).

Основним підходом до мережевого управління вважається оптимізація управлінських зв'язків (технологічне, фінансове та адміністративне забезпечення) між центром мережі та периферією, тобто суб'єктами та учасниками (Січкаренко, 215).

Переваги «моделі мережевого управління» полягають у можливості систематичного оновлення даних та обміну інформацією, яка може бути корисною та/або необхідною для функціонування держави та надання державних послуг громадянам, а також вирішення проблеми координації процесів, що відбуваються не лише всередині органів державної влади, але і між ними, а також при взаємодії із зовнішнім середовищем (Сидоренко, 2022).

Реалізація переваг концепції «мережевого управління» можлива лише за умов виконання таких основних вимог: зміна структури учасників, покращення мережевих відносин групової діяльності та запровадження відповідних норм поведінки, правил та регламентів управління у процесі реалізації мережевих проєктів (Січкаренко, 215).

На думку С. Ситник, найбільшим виразом принципів публічного управління є модель Networked Government – мережевий уряд, який є засновником формування публічно-приватної мережі (Public-Private Networks) та здійснює управління мережею (Government by Network). Основними характеристиками мережевого уряду є здатність прийняття інноваційних управлінських рішень та швидкого встановлення нових контактів, здійснення селективного відбору учасників мережі; готовність до стратегічного мислення та гнучкості (Ситник, 2011).

Порівняння концепції Network model of Government з іншими управлінськими концепціями – Good Governance, New Public Management, Digital Government та ін. –

дає підстави стверджувати про наявність особливостей сучасного розвитку маркетингових підходів в державному управлінні, зокрема розширення дії маркетингових інструментів на споживачів послуг (громадян) і всіх суб'єктів такої взаємодії та ін. (Ковбасюк, Ващенко, & Сурмін, 2012).

Отже, мережевий концепт (концепція мережевого управління), який виник у 70-х роках ХХ століття, набув значного розвитку та ефективності при дослідженнях політичних явищ, проблем, феноменів. Застосування мережевого концепту та підходу відбувається у таких сферах: при аналізі відносин між органами публічної влади та громадянами й приватними акторами, при дослідженні структурних відносин між політичними інститутами, а також в процесі вивчення проблем державного управління (Богуславська, 2006).

Висновки.

Встановлено, що мережеві концепції (теорії), концепція мережевого управління досліджувалися багатьма вченими, в основу якої покладено процеси взаємодії в соціумі, зокрема взаємодії органів публічної влади з громадськістю.

У зв'язку з цим потребує уточнення понятійно-термінологічний апарат дослідження механізмів мережевого управління в діяльності органів публічної влади, зокрема поняття «механізм мережевого управління», «мережева взаємодія в діяльності органів публічної влади».

Поняття «механізм мережевого управління» можемо визначити як комплексний механізм, який об'єднує правове, адміністративне, організаційне, кадрове, фінансове та технічне забезпечення діяльності органів публічної влади щодо мережевої взаємодії з громадянами.

При цьому термін «мережева взаємодія в діяльності органів публічної влади» означає таку організаційно-правову форму адміністративно-управлінської діяльності при якій розширюється мобільна взаємодія органів публічної влади з громадськістю, а також підвищується ефективність контролю за прийняттям і реалізацією управлінських рішень.

Виникає необхідність у створенні горизонтальної інфраструктури мережевого управління експертно-консультативно-дорадчих групах при органах публічної влади. З метою підвищення ефективності діяльності органів публічної влади та взаємодії з громадянами необхідно запровадити механізми мережевих консультацій.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Афонін, Е., & Гонюкова, Л. (2006). Держава і громадянин: шлях до співпраці: наук.-метод. матеріали з питань орг. громад. слухань. К.: Вид-во НАДУ.
- Богуславська, К. (2006). Становлення та розвиток мережевого підходу до вивчення політичних процесів. *Політичний менеджмент*, 4, 80-88.
- Богуславська, К. (2008). Мережевий підхід: причини виникнення, напрями дослідження мереж та їх типологізація. *Наукові записки [Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України]*, 32, 402-414. Відновлено з https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/bohuslavska_merezhevyi.pdf
- Войтович, Р. (2010). Мережеве суспільство як нова форма соціальної організації в умовах глобалізації. *Політичний менеджмент*, 5, 3-18.
- Дзьобань, О., & Соснін, О. (2015). Інформаційне суспільство як мережево-комунікативний простір управління. *Віче*, 10. Відновлено з https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9949/1/Dzoban_7-13.pdf
- Дніпров, О. (2021). Взаємодія органів виконавчої влади та громадських інституцій: адміністративно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*, 4, 138-143. Відновлено з <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/21.pdf>
- Дрешпак, В. М. (2015). *Комунікації в публічному управлінні. (Навчальний посібник)*. Д.: ДРІДУ НАДУ.
- Європейське врядування: правовий вимір. Лекція № 1. (2019). Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС. Відновлено з <http://law.karazin.ua/resources/doks/jm4-eu-201920.pdf>
- Єгорченков, О. В., Єгорченкова, Н. Ю., & Катаєва, Є. Ю. (2017). *Азбука управління проектами. Планування. (Навчальний посібник)*. Київ: КНУ ім.Т.Шевченка.
- Жовток, А. (2020). Проблеми розвитку електронного врядування в Україні. Європейський вимір публічного управління: матеріали IV регіональної наукової конференції; 18.12.2020 р., м. Чернігів (с. 23-25). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». Електронне видання. (Навчально-наукова серія: “Публічне управління та адміністрування”; випуск 15). Відновлено з https://public.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/10/тези_2020.pdf
- Ковбасюк, Ю. В. (Ред.), Ващенко, К. О. (Ред.), & Сурмін, Ю. П. (Ред.) (2012). *Державне управління. (Підручник)*. (Т. 1.). (у 2 т.). К.; Дніпропетровськ : НАДУ.
- Комунікація у громадах: про системну роботу, довіру та розвиток. (2021). Відновлено з <https://decentralization.gov.ua/news/14292>
- Конституція України. № 254к/96-ВР. (1996, Червень 28). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Кравцова З. С. (2021). Окремі аспекти взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2, 46-49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/9>
- Ладонько, Л. С., Новікова, Н. Л., & Мірко, Н. В. (2020). Основні аспекти комунікаційної взаємодії органів державної влади з громадськістю. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 4. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.4.1
- Мазур, В. Г. (2011). Комунікації як механізм взаємодії державних органів влади та громадськості на регіональному рівні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 8. Відновлено з <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=313>
- Оцінка громадянами ситуації в країні та дій влади, довіра до соціальних інститутів (лютий–березень 2023р.). (2023). Центр Разумкова. Відновлено з <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-liutyi-berezen-2023r>
- Почепцов, Г. (2011). Мережеві комунікації. Відновлено з <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/9214/2011-08-07-merezhevi-komunikatsii/>
- Про доступ до публічної інформації. № 2939-VI. (2011, Січень 13). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
- Про інформацію. № 2657-XII. (1992, Жовтень 2). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
- Сидоренко, Н. С. (2022). Новітні підходи до сутності та змісту публічного управління. *Право та державне управління*, 2, 229-234. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.32>
- Ситник, С. В. (2023). Мережева структура публічної політики та управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 5. Відновлено з <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=283>
- Січкаренко, К. О. (2015). Мережева організація інноваційної діяльності : наукова доповідь. НАН України, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України". К.
- Черненко, Н. М. (2018). *Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник*. Одеса : ПНПУ, 2018. (Серія «Управління закладом освіти»). Відновлено з <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/10121/1/Chernenko.pdf>
- Waksberg-Guerrini, A., & Aibar, E. (2007). Towards a Network Government? A Critical Analysis of Current Assessment Methods for e-Government. *Proceedings of the 6th international conference on Electronic Government*. DOI: 10.1007/978-3-540-74444-3_28

REFERENCES

- About information. № 2657-XII. (1992). Law of Ukraine.
- Afonin, E., & Honiukova, L. (2006). The state and the citizen: the way to cooperation: science and method materials on issues of organization communities hearings. Kyiv.: National Academy of Public Administration under the President of Ukraine.
- Bohuslavska, K. (2006). Formation and development of a network approach to the study of political processes. *Political management*, 4, 80-88.
- Bohuslavska, K. (2006). Network approach: causes of emergence, areas of network research and their typology. *Scientific notes of Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine*. 32, 402-414. Retrieved from https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/bohuslavska_merezhevyi.pdf
- Chernenko, N. M. (2018). Theory and management of the organization: a study guide. Odesa. Retrieved from <http://dSPACE.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/10121/1/Chernenko.pdf>
- Citizens' evaluation of the situation in the country and actions of the authorities, trust in social institutions (February–March 2023). (2023). Razumkov Centre. Retrieved from <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-ta-dii-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-liutyi-berezen-2023>
- Communication in communities: about systemic work, trust and development. (2021). Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/news/14292>
- Constitution of Ukraine. № 254к/96-ВР. (1996, June 28). Law of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- Dniprov, O. (2021). Interaction of executive authorities and public institutions: administrative and legal aspect. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2021. 4. 138-143. Retrieved from <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/21.pdf>
- Dreshpak, V. M. (2015). Communications in public administration: education. manual. 2015. Dnipro, 2015.
- Dzoban, O., & Sosnin, O. (2015). Information society as a network and communication management space. *Viche*. 2015. 10. Retrieved from https://dSPACE.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9949/1/Dzoban_7-13.pdf
- European governance: legal dimension. Lecture № 1. (2019). European standards of local self-government and EU regional policy. Retrieved from <http://law.karazin.ua/resources/doks/jm4-eu-201920.pdf>
- Iehorchenkov, O. V., Yehorchenkova, N. Yu., & Kataieva, Ye. Yu. (2017). ABC of project management. Planning: training manual. Kyiv, Ukraine: Taras Shevchenko National University of Kyiv.
- Kravtsova, Z. S. (2021). Certain aspects of the interaction of state authorities and institutions of civil society. *Juridical scientific and electronic journal*, 2, 46-49. Retrieved from http://www.lsej.org.ua/2_2021/11.pdf
- Ladonko, L. S., Novikova, N. L., & Mirko, N. V. (2020). Basic aspects of communication interaction of state authorities with the public. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, 4. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1618>
- Mazur, V. H. (2011). Communications as a mechanism of interaction between state authorities and the public at the regional level. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, 8. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=313>
- On access to public information. № 2939-VI. (2011). Law of Ukraine.
- Pocheptsov, H. (2011). Network communications. Retrieved from <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/9214/2011-08-07-merezhevi-komunikatsii/>
- Public administration. (2012). (Textbook). (Vol. 1). (in 2 Vol.). Kyiv, Dnipropetrovsk.
- Sichkarenko, K. O. (2015). Network organization of innovative activity: scientific report. NAS of Ukraine, Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine.
- Sydorenko, N. S. (2022). New approaches to the essence and content of public administration. *Law and Public Administration*, 2, 229-234.
- Sytnyk, S. V. (2011). Network structure of public policy and management. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, 5. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=283>
- Voitovych, R. (2010). Network society as a new form of social organization in the conditions of globalization. *Political management*, 5, 3-18.
- Waksberg-Guerrini, A., & Aibar, E. (2007). Towards a Network Government? A Critical Analysis of Current Assessment Methods for e-Government. *Proceedings of the 6th international conference on Electronic Government*.
- Zhovtok, A. (2020). Problems of the development of electronic governance in Ukraine. The European dimension of public administration: materials of the 4th regional scientific conference. Chernihiv: Chernihiv Polytechnic National University. Retrieved from https://public.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/10/тези_2020.pdf